

- заборона позбавлення життя фізичну особу;
- захист життя свого та інших осіб дозволеними засобами від протиправних посягань. До цього хотілося б додати, що не слід особу примушувати ризикувати своїм життям при веденні бойових дій, якщо це безпосередньо не пов'язано із захистом вітчизни;
- підтримка медичними засобами внутрішньоутробний розвиток плоду у тілі померлої матері;
- заборона як активної, так і пасивної евтаназії;
- недозволеність проведення медичних, наукових та інших дослідів щодо неповнолітньої, недієздатної чи без вільної згоди особи;
- неможливість стерилізації щодо неповнолітньої та особлива вимога щодо порядку стерилізації недієздатної особи;

- визначений порядок проведення операції по штучному перериванню вагітності, штучного запліднення та перенесення зародка в організм жінки.

Ці елементи задаються нам такими, що найбільш повно розкривають зміст права на життя, як особистого немайнового права в цивільному законодавстві. Однак необхідно зазначити, що перелік змістовних елементів даного фундаментального права не є вичерпним, оскільки це надто об'ємне поняття, яке тісно переплітається з іншими правами.

Враховуючи певну законодавчу невизначеність в Україні як щодо принципів тлумачення і захисту права людини на життя, так і правових меж досліджуваного права, доцільним є прийняття відповідного закону, що урегулює всі основні питання щодо права людини на життя.

Література

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 року (редакція від 30.09.2016 року) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 (редакція від 02.11.2016 року) [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
3. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України [Текст] / Ю. Б. Бек [та ін.] ; ред. В. М. Коссака. - К. : Істина, 2004. - 976 с.

УДК 342.7

ПРАВО НА ДІЛОВУ РЕПУТАЦІЮ ЯК ОСОБИСТЕ НЕМАЙНОВЕ ПРАВО ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ

Тополок В. – ст. 3 курсу, гр. ПРвн-31

Науковий керівник – к.ю.н., доцент Світлак І.І.

Вінницький коледж економіки та підприємництва THEU

У сучасних умовах захист прав людини все більш очевидно стає одним із домінантів суспільного прогресу, основою якого є загальнолюдський інтерес, пріоритет загальнолюдських цінностей. Зараз, коли існує політична та ідеологічна багатоманітність, свобода слова і свобода масової інформації, коли кращим способом політичної боротьби є замовний чорний піар, особливе значення набуває захист ділової репутації громадян.

Впродовж останніх років значно збільшилася кількість цивільних справ у судах за позовами про захист честі, гідності, ділової репутації та відшкодування моральної шкоди, в тому числі і до засобів масової інформації. Це і зумовило актуальність дослідження права на ділову репутацію як особистого немайнового права фізичної особи.

Звернувшись до Конституції України, ми можемо сказати, що усі люди є вільні і рівні у своїй гідності та правах. Права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними. Ст. 34 Конституції України гласить, що кожному гарантується право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань [1]. Але думка суспільства про конкретну людину здатна змінюватися в ту або іншу сторону як по залежних, так і не залежних від неї обставинах. Так, ділова репутація може бути позитивною або ж негативною.

Разом з тим відповідно до статті 68 Конституції України кожен зобов'язаний неухильно

додержуватися Конституції та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей. Право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань відповідає обов'язку не поширювати про особу недостовірну інформацію та таку, що ганьбить її гідність, честь чи ділову репутацію.

Тож, ділова репутація – це сукупність підтвердженої інформації про особу, що дає можливість зробити висновок про професійні та управлінські здібності такої особи, її порядності та відповідності її діяльності вимогам закону.

Ч. 1 ст. 299 ЦК зазначає, що фізична особа має право на недоторканність своєї ділової репутації [2].

Ділова репутація являє собою окремий випадок репутації взагалі та являє собою вже сформовану думку про якості (достоїнства й недоліки) конкретної фізичної особи у сфері професійної, службової діяльності, ділового обігу, в тому числі в сфері підприємництва. Тому, закріплена законодавцем юридична можливість мати таке особисте немайнове благо, як ділова репутація у часі не співпадає з фактичною можливістю, як у випадку з гідністю та честю. Адже перш за все виникненню фактичної ділової репутації повинна передувати якась професійна діяльність. А професійна діяльність за загальним правилом можлива з досягненням особою повноліття та в інших випадках набуття повної цивільної дієздатності. Таким чином, правомочність

щодо володіння та відповідно формування ділової репутації виникає у особи саме з моменту появи можливості займатися професійною діяльністю, а точніше – з моменту досягнення особою повноліття та в інших випадках надання особі повної цивільної дієздатності [3, с. 84].

Механізм захисту ділової репутації характеризується тривалим і важким шляхом удосконалення. Значний вплив мали розвиток інформаційного суспільства, розширення прав ЗМІ та самих фізичних осіб, глобалізація економіки і всіх сфер життя, гармонізація національного законодавства із законодавством країн Європи.

Хочеться звернути увагу на те, що право на ділову репутацію є особистим немайновим правом. Особисті немайнові права належать кожній фізичній особі від народження або за законом, вони не мають економічного змісту, а також тісно пов'язані з фізичною особою. Фізична особа не може відмовитися від особистих немайнових прав, а також не може бути позбавлена цих прав.

Нажаль в нашому суспільстві « зустрічають по одягу, а проводжають по розуму». Так і наша ділова репутація говорить за нас. Нам потрібно постійно її підтримувати, і ніхто не може відбирати у нас це право. Оскільки кожна людина має свої особисті немайнові права, і право на ділову репутацію є одним з них, і воно є недоторканим. Фізична особа може звернутися до суду з позовом про захист своєї ділової репутації.

Вибір способу захисту особистого немайнового права, зокрема права на повагу до гідності та честі, права на недоторканість ділової репутації, належить позивачеві. Разом із тим, особа, право якої порушено, може обрати як загальний, так і спеціальний способи захисту свого права, визначені

законом, який регламентує конкретні цивільні правовідносини. У зв'язку з цим суди повинні брати до уваги, що відповідно до статті 275 ЦК захист особистого немайнового права здійснюється у спосіб, встановлений главою 3 цього Кодексу, а також іншими способами відповідно до змісту цього права, способу його поширення та наслідків, що їх спричинило це порушення [2].

До таких спеціальних способів захисту відносяться, наприклад, спростування недостовірної інформації та/або право на відповідь (стаття 277 ЦК), заборона поширення інформації, якою порушуються особисті немайнові права (стаття 278 ЦК) тощо.

При розгляді справ про захист гідності, честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи суди повинні точно і неухильно застосувати положення Конституції України, ЦК України та низки спеціальних нормативно-правових актів (ЗУ «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні», «Про інформацію», «Про телебачення і радіомовлення» «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів» та інших нормативно-правових актів, що регулюють вказані суспільні відносини).

Підводячи підсумок, вважаємо, що проблема особистих немайнових прав особи, громадянина є однією з найважливіших у цивілістиці. Кожна особа у правовій державі має відчувати свою соціальну захищеність, повага до особистості повинна стати в такому суспільстві нормою повсякденного життя. Конституційне закріплення основних прав людини на життя, здоров'я, свободу і особисту недоторканність викликало необхідність розробки механізму забезпечення і реалізації цих прав галузевим законодавством України, зокрема, цивільно-правовим.

Література

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 року (редакція від 30.09.2016 року) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
3. Великанова М. М. До питання про захист честі, гідності та ділової репутації фізичної особи / М.М. Великанова // Юридичний вісник. - 2012. - 2(23). – С. 80-85.
4. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України [Текст] / Ю. Б. Бек [та ін.] ; ред. В. М. Косак. - К. : Істина, 2004. - 976 с.
5. Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи : Постанова Пленуму ВСУ від 27.02.2009 року [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v_001700-09

УДК 342.7

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА НА ІМ'Я ЗА ЦИВІЛЬНИМ ТА СІМЕЙНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ

Григорук Л. – ст. 3 курсу, гр. ПРвн-31

Науковий керівник – викладач Жарчук В.А.

Вінницький коледж економіки та підприємництва ТНЕУ

Ім'я - власна назва суб'єкта, тобто людини, тварини чи персонажа.

Ім'я дитини визначається за згодою батьків. Ім'я дитини, народженої жінкою, яка не перебуває у шлюбі, у разі відсутності добровільного визнання батьківства визначається матір'ю дитини. Дитині може бути дано не більше двох імен, якщо інше не впливає із звичаю національної меншини, до якої

належать мати і (або) батько. По-батькові дитини визначається за іменем батька. По-батькові дитини, народженої жінкою, яка не перебуває у шлюбі, за умови, що батьківство щодо дитини не визнано, визначається за іменем особи, яку мати дитини назвала батьком.

Юридично якість імені, на нашу думку, визначають два типи чинників: суб'єктивні (воля